

ที่ นร ๐๙๐๑/ ๑๐๕๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

 มกราคม ๒๕๔๗

เรื่อง ขอรื้อข้อกฎหมาย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ด่วนที่สุด ที่ ลต ๐๖๐๕/๗๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๖
- (๒) บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือตามสิ่งที่ส่งมาด้วย (๑) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔ นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวและมีความเห็นปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วย (๒) ทั้งนี้ โดยมีผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวพรทิพย์ จਾਲะ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักอำนวยการ

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙

ฝ่ายกฎหมายการเมืองการปกครอง

โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖-๙ ต่อ ๔๔๔ (คุณธนาวัดน์)

โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๕๑๖๕

www.krisdika.go.th

ด่วนที่สุด
ที่ ลต ๐๖๐๕/ 7564

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เลขที่ ๔๔ อาคารศรีจุลทรัพย์
ถนนพระราม ๑ แขวงรองเมือง
เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐

๑๗ กันยายน ๒๕๔๖

เรื่อง ขอรื้อหรือข้อกฎหมาย

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เข้าควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นมา และเนื่องจากมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ ได้กำหนดว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๔๖ หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตามมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๗ ให้ผู้ซึ่งกระทำการฝ่าฝืนตามมาตรา ๔๖ หรือผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินค่าใช้จ่ายในการให้มีการเลือกตั้งใหม่

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้ผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในกรณีตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มีปัญหาข้อกฎหมายเนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ไม่ชัดเจน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นแตกต่างกัน จึงขอหารือตามประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีการเรียกร้องค่าเสียหายหากมีผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องรับผิดชอบในการเลือกตั้งใหม่ครั้งเดียวกันหลายคน คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้บุคคลเหล่านั้นจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอย่างลูกหนี้ร่วมกันได้หรือไม่ อย่างไร

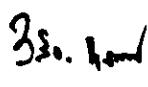
ประเด็นที่ ๒ เนื่องจากในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดให้มีการเลือกตั้งตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๕ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด เว้นแต่ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และเมื่อมีการชดใช้ค่าเสียหายจากผู้กระทำผิดแล้วให้ตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการ

/เลือกตั้งใหม่นั้น ...

เลือกตั้งใหม่นั้นตามมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่เนื่องจากมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาล ไม่ว่าจะเป็นเรื่องในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งกรณีนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฟ้องคดีในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งได้หรือไม่ อย่างไร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ตอบข้อหารือให้ทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตรี

(วิจิตร อยู่สุภาพ)

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

สำนักกฎหมายและคดี

โทร ๐ ๒๖๑๓ ๗๓๓๓ ต่อ ๑๘๑๖-๗

โทรสาร ๐ ๒๖๑๓ ๗๔๔๗, Hotline : ๕๑๗๕๑

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามพระราชบัญญัติ
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สต ๐๖๐๕/๗๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เข้าควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นมา และเนื่องจากมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดว่า ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๔๖ หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตามมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๗ ให้ผู้กระทำการฝ่าฝืนตามมาตรา ๔๖ หรือผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายตามจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินค่าใช้จ่ายในการให้มีการเลือกตั้งใหม่

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วเห็นว่า การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้ผู้กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายต้องชดใช้ค่าเสียหายในการจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ในกรณีตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มีปัญหาข้อกฎหมายเนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวกำหนดแนวทางปฏิบัติไว้ไม่ชัดเจน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเห็นแตกต่างกัน จึงขอหารือตามประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ กรณีการเรียกร้องค่าเสียหายหากมีผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องรับผิดชอบในการเลือกตั้งใหม่ครั้งเดียวกันหลายคน คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดให้บุคคลเหล่านั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายอย่างลูกหนี้ร่วมกันได้หรือไม่ อย่างไร

ประเด็นที่ ๒ เนื่องจากในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดให้มีการเลือกตั้งตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งทั้งหมด เว้นแต่ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการการเลือกตั้งและคณะกรรมการ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๑/๐๐๕๐ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

การเลือกตั้งประจำจังหวัดตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ และเมื่อมีการชดใช้ค่าเสียหายจากผู้กระทำความผิดแล้วให้ตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งใหม่นั้น ตามมาตรา ๙๙ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่เนื่องจากมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลไม่ว่าจะเป็นเรื่องในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งในกรณีนี้คณะกรรมการการเลือกตั้งจะแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฟ้องคดีในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาปัญหาตามข้อหาดังกล่าวประกอบกับรับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) แล้ว มีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่ ๑ เห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายตามมาตรา ๙๙* แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งต้องไม่เกินค่าใช้จ่ายในการให้มีการเลือกตั้งใหม่ สำหรับกรณีที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งต้องรับผิดชอบในการเลือกตั้งใหม่ครั้งเดียวกันหลายคน มาตรา ๙๙ ดังกล่าวมิได้กำหนดให้ต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม จึงไม่อาจกำหนดให้บุคคลดังกล่าวต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายอย่างลูกหนี้ร่วมได้ และเป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะพิจารณากำหนดให้บุคคลดังกล่าวแต่ละคนจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายตามจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงแต่ละรายไป

ประเด็นที่ ๒ เห็นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้มีอำนาจดำเนินการแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนและมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลไม่ว่าจะเป็นเรื่องในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง ในกรณีที่มีผู้ใดกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธี

* มาตรา ๙๙ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งมีคำสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา ๕๖ หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๙๗ ให้ผู้ซึ่งกระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๕๖ หรือผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งนั้นต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายตามจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ซึ่งต้องไม่เกินค่าใช้จ่ายในการให้มีการเลือกตั้งใหม่

ค่าเสียหายที่ได้รับชดใช้ตามวรรคหนึ่ง ให้ตกเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเลือกตั้งใหม่นั้น

พิจารณาความอาญา ซึ่งอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแทนได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๖^๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ อย่างไรก็ตาม ในการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการแทนดังกล่าวก็เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะพิจารณาตามความเหมาะสมต่อไป

(นางสาวพริทีย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๗

^๕ มาตรา ๑๖ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้ใดกระทำความผิดตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ หรือกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้มีอำนาจดำเนินการแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวน และให้มีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลไม่ว่าจะเป็นเรื่องในทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง โดยให้ถือว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแทนได้ และให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล อำนาจความสะดวกและเร่งรัดให้การดำเนินคดีเสร็จสิ้นไปโดยเร็วและในการนี้ให้ได้รับยกเว้นค่าฤชาธรรมเนียมทั้งปวง